

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/50/2025
Identifikačné číslo spisu:	7618204524
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7618204524.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému B. X., narodenému XX. E. XXXX, W. K. B., X. X/XXXX, o zaplatenie 3 909,64 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves, pod sp. zn. 12Csp/70/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. októbra 2024 sp. zn. 9CoCsp/60/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovanému n e priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 14. júna 2023 č. k. 12Csp/70/2018 - 395 I. konanie v časti zaplatenia sumy 662,15 eura zastavil, II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 3 247,49 eura, vyčíslený úrok z omeškania vo výške 266,26 eura a úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3 247,49 eura od 16. apríla 2019 do zaplatenia, pričom povolil žalovanému splácať žalobkyni uvedenú istinu a úroky v splátkach po 50 eur mesačne, splatných vždy do 25. dňa toho ktorého kalendárneho mesiaca vopred, počnúc od kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, pod stratou výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej z nich a III. žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v pomere 23,52 %, o výške ktorých súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne podľa § 52, §53, §54 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 1, § 2, § 9, § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, iných úveroch a pôžičkách v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy a vecne tým, že 4. júna 2014 žalobkyňa ako veriteľ uzatvorila so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o úvere č. 3040218685 (ďalej iba ako „Zmluva“), pričom neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy boli aj Obchodné podmienky žalobkyne pre spotrebiteľské úvery (ďalej iba ako „OP SÚ“), Všeobecné obchodné podmienky žalobkyne (ďalej iba ako „VOP“), a sadzobník poplatkov žalobkyne (ďalej iba ako „Sadzobník“). Na základe Zmluvy poskytla žalobkyňa žalovanému peňažné prostriedky v

sume 4 200 eur, ktoré sa žalovaný zaviazal vrátiť žalobkyni a zaplatiť jej úroky, poplatky a iné peňažné plnenia podľa zmluvných dokumentov (ďalej iba ako „Úver“). V dôsledku omeškania žalovaného s plnením úveru, žalobkyňa vyhlásila 19. októbra 2015 úver za predčasne splatný, pričom o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaný časť dlžnej sumy z úveru zaplatil a poslednú čiastkovú úhradu žalovaný vykonal 16. októbra 2017. Výkonaným dokazovaním ďalej zistil, že v zmysle § 53 ods. 9 OZ bol žalovaný upozornený na možnosť zosplatnenia dlhu listom z 30. septembra 2015 podaného na poštovú prepravu 2. októbra 2015. Napriek okolnosti, že žalovaný v konaní namietal, že žiadne písomnosti neobdržal a tvrdil nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne, súd prvej inštancie považoval za postačujúce, že veriteľ preukázal podacím hárkom odoslanie písomnosti. Konštatoval, že veriteľ Poštová banka a. s. vyzval žalovaného na úhradu omeškaných splátok vo výške 456 eur za mesiace jún, júl, august a september 2015 a listom z 19. októbra 2015 označeným ako „Výzva na úhradu dlžnej sumy“ vyhlásil právny predchodca žalobkyne predčasnú splatnosť úveru, odoslanie ktorej výzvy preukazoval podací hárok z 20. októbra 2015 (zásielka uložená na adrese žalovaného 22. októbra 2015). Považoval tak za preukázané, že k vyhláseniu predčasnej splatnosti došlo po uplynutí 3 mesiacov od splatnosti splátky splatnej k 15. júlu 2015. S prihliadnutím na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 7Cdo/268/2020, podľa ktorého v prípade spotrebiteľských vzťahov začína premlčacia doba na uplatnenie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy pri zosplatnení plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh uzavrel, že žalobou doručenou súdu 24. júla 2018 bol nárok veriteľa uplatnený včas, keďže premlčacia lehota by uplynula 15. októbra 2018. V súvislosti so skúmaním aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobkyne uviedol, že v konaní bola pripustená zmena na strane žalobkyne z dôvodu postúpenia pohľadávky z pôvodného veriteľa Poštová banka a. s. na žalobkyňu, ktorá zmena v konaní je procesným inštitútom, kedy súd neskúma hmotnoprávne splnenie podmienok vyžadovaných pre platné postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského úveru. Pretože podmienky zosplatnenia dlhu, ktoré posudzoval pri rozhodovaní vo veci samej považoval za splnené, bola tým dodržaná aj požiadavka § 17 ods. 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o splatnosti postupovaného dlhu ku dňu uzavretia zmluvy 6. mája 2019 o postúpení pohľadávok medzi pôvodným veriteľom Poštovou bankou, a. s. a terajšou žalobkyňou EOS KSI s. r. o. Výstupom z externých zdrojov „Credit Report - Analytic“ z 19. marca 2019 považoval tiež za zistené, že žalobkyňa si splnila aj povinnosti vyplývajúce z § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch týkajúcich sa odborného posúdenia bonity žalovaného, teda mala oprávnenie na predčasné zosplatnenie dlhu. Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal vyhodnotením predpokladov vymedzených § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., v zmysle ktorého predpokladom postúpenia pohľadávky banky na nebankový subjekt je splatnosť postupovanej pohľadávky a predchádzajúca výzva adresovaná dlžníkovi na úhradu dlhu, keď dlžník je aj napriek takejto výzve v omeškaní s úhradou dlhu aspoň 90 dní. S odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/169/2020 uviedol, že za výzvu na plnenie pred postúpením pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. možno považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, ak jeho obsahom je aj výzva na zaplatenie pohľadávky. So zreteľom na uvedené listinu z 19. októbra 2015 o zosplatnení dlhu označenú ako „Výzva na úhradu dlžnej sumy“, v ktorej pôvodná žalobkyňa vymedzila konkrétnou sumou dlh žalovaného, ktorý bol predčasne splatný a vyzvala ho na jeho úhradu považoval za listinu spĺňajúcu náležitosti riadnej výzvy, pričom do času postúpenia ubehlo viac ako 90 dní, po ktoré bol dlžník v omeškaní s úhradou pohľadávky. Súd prvej inštancie tak považoval žalobkyňu za aktívne legitimovanú v konaní a pristúpil k vyhodnoteniu úverovej zmluvy zo 4. júna 2014 z hľadiska naplnenia zákonných predpokladov vyžadovaných zákonom č. 129/2010 Z. z.. Obranu žalovaného, že nebolo preukázané, aby mu bol poskytnutý úver vo výške 4 200 eur považoval za účelovú, keď opak vyplynul zo stavu čerpania úveru, na úhradu ktorého žalovaný nepravidelne poukazoval splátky. Konštatoval, že zmluva neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky v neprospech spotrebiteľa a ani postúpením pohľadávky nedošlo k zhoršeniu právneho postavenia žalovaného, žalobkyňa nevyžadovala od žalovaného ako spotrebiteľa za nesplnenie záväzku neadekvátnu a neprimerane vysokú sankciu a ani zo zmluvy taký nárok nevyplýval, zmluva obsahovala zákonom vymedzené náležitosti dané § 9 zákona č. 129/2010 Z. z. So zreteľom na osobné a majetkové pomery žalovaného umožnil mu uhradiť dlžnú sumu v splátkach vo výške 50 eur. O náhrade trov rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP prihliadajúc na pomer procesného úspechu a neúspechu strán, keď žalobkyňa zodpovedala za zastavenie konania v časti istiny 2 420,27 eura a zmluvného úroku.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom zo 16. októbra 2024 sp. zn. 9CoCsp/60/2023 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol a nepriznal stranám sporu náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že za situácie, ak žalobkyňa tvrdila existenciu svojho oprávnenia domáhať sa žalobou uplatneného nároku voči žalovanému, ktoré oprávnenie mala nadobudnúť na základe zmluvy o postúpení, bola povinná v konaní preukázať, že pohľadávka voči žalovanému sa stala pred postúpením v celosti splatnou v súlade s § 17 ods.1 písm. b) ZoSÚ, § 92 ods. 8 zákona o bankách, keď v okolnostiach sporu to znamenalo preukázať splnenie podmienok zosplatnenia záväzku žalovaného v súlade s § 53 ods.9, § 565 OZ. Žalobkyňa za výzvu podľa § 53 ods. 9 OZ označila podanie z 30. septembra 2015 „upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru“, ktorá mala byť odovzdaná na poštovú prepravu 2. októbra 2015, pričom súd prvej inštancie považoval tieto zásielky za doručené, lebo mal preukázané ich podanie na poštovú prepravu. Odvolací súd vyvodil záver, že pokiaľ žalovaný popieral doručenie takej listiny, je potrebné potvrdiť správnosť obrany žalovaného, že samotný podací hárok nepreukazuje, či v skutočnosti sa listinná zásielka dostala do jeho dispozičnej sféry. V zmysle § 45 ods. 1 OZ prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe v okamihu, keď k nej dôjde. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov teda nastane v situácii, ak je vo sfére dispozície protistrany. Je tak zrejmé, že adresát úkonu musí mať reálnu možnosť sa oboznámiť s obsahom úkonu, avšak už nezáleží na tom, či sa tak z objektívnych, či subjektívnych dôvodov na strane adresáta úkonu nestalo. Za situácie, ak žalobkyňa nepredložila dôkaz o tom, že žalovaný sa mohol s takým prejavom vôle veriteľa oboznámiť, teda že boli „doručené“ do sféry dispozície žalovaného, nenastali účinky prejavu vôle, ktoré sú zákonným predpokladom zosplatnenia dlhu. Pokiaľ veriteľ nedodržiaval zákonom predvídaný postup pre reálne zosplatnenie dlhu, nemohlo dôjsť ani k účinnému postúpeniu pohľadávky na ďalšieho nadobúdateľa, ktorým je aktuálne v konaní vystupujúca žalobkyňa, nakoľko neboli splnené nielen podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ, ale ani podmienky vyžadované § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách. V tejto súvislosti Najvyšší súd SR vo veci 2Cdo/266/2020 a 4Cdo/75/2020 uzavrel, že obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona č. 483/2001 Z. z. predpokladá osobitnú samostatnú písomnú výzvu banky, na základe ktorej možno konštatovať, že bol klient v omeškaní zo splnením čo i len časti svojho záväzku a vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere oznámenie o mimoriadnej splatnosti úveru nemá byť považované za výzvu v zmysle § 92 zákona o bankách. Uzavrel, že žalobkyňa nepreukázala základný predpoklad platného postúpenia pohľadávky, ktorej sa v konaní domáha a ktorým bola splatnosť postupovaného záväzku pre absenciu výzvy dlžníkovi podľa § 53 ods. 9 OZ a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a zmluva o postúpení pohľadávok je podľa § 39 OZ v spojení s § 17 ZoSÚ, § 92 ods. 8 zákona o bankách neplatná, preto žalobkyňa nevstúpila do právneho postavenia pôvodného veriteľa zo zmluvy o úvere a jej aktívna vecná legitímácia v konaní nie je daná. Odvolací súd ďalej uviedol, že na uvedený záver nemá vplyv rozhodnutie súdu o pripustení žalobkyne do konania na miesto pôvodného veriteľa (žalobcu) podľa § 80 CSP na základe predloženej zmluvy o postúpení, keď súd prvej inštancie správne uviedol, že svojou povahou ide o procesný inštitút vychádzajúci len z formálne dokladovaných skutočností, ktorých platnosť z hľadiska hmotného práva je skúmaná až v konaní vo veci samej. Rozsah skutkových zistení a právneho posúdenia súdu pri rozhodovaní o vstupe ďalšieho subjektu do konania sa viaže len na skúmanie podmienok konania (§161 CSP), pokiaľ ide o subjekty sporu, hodnotenie právnej a procesnej subjektivity, nie však k vecnej legitímácii, a tomu, či z hmotnoprávneho hľadiska existuje taký prejav vôle, s ktorým zákonná úprava spája účinky prevodu, resp. prechodu práv a povinností, ktoré sú predmetom súdneho sporu. Ak nie sú zrejme zjavné nedostatky právneho úkonu, na základe ktorého žalobca takýto procesný úkon učinil, ani neexistujú prekážky konania, súd návrhu vyhovie. Vyhodnotenie aktívnej vecnej legitímácie teda toho, či tvrdené právo veriteľa naozaj existuje, je už otázkou právneho posúdenia súdom vzťahujúce sa k meritórnemu rozhodnutiu vo veci samej. Vyhodnotenie splnenia predpokladov pre procesnú zmenu sporovej strany, sa skúma z procesného hľadiska, či prejav vôle je spôsobilý vyvolať účinky sledované zákonom v zmysle prevodu alebo prechodu práva na iného. Konanie a rozhodovanie vo veci samej, v ktorom štádiu skúma otázku skutočnej existencie práva veriteľa je až výsledkom vykonaného dokazovania predchádzajúceho meritórnemu rozhodnutiu súdu. Samotné rozhodovanie v štádiu procesného úkonu - rozhodnutia o zmene sporovej strany v žiadnom smere neprejudikuje rozhodnutie súdu vo veci samej. Pretože žalobkyňa nemohla nadobudnúť žiadne práva voči žalovanému, jej aktívna vecná legitímácia v

konaní nie je daná, z ktorých dôvodov odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená) a § 420 písm. f) CSP (odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces).

3.1. Dovolací dôvod uplatnený podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobkyňa nastolila k vyriešeniu právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; konkrétne v otázke, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ. Poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/129/2010 z 28. januára 2011, sp. zn. 1ObdoV/63/2005 z 30. apríla 2007 a judikované rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod R 4/2021, ktorého právna veta znie: „Ustanoveniu § 53 ods. 1 OZ neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa.“ Argumentovala aj uznesením sp. zn. 4Cdo/90/2023 z 29. novembra 2023, ktoré na dané rozhodnutia v podstatnom odkázala, na základe čoho uzavrela, že ide o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP). Uviedla, že všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručenie je to, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť a pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručenie najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t. j. len čo sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície.

3.2. Dovolateľka bola názoru, že ak konajúci súd pripustil zmenu na strane žalobkyne a následne žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobkyne zamietol, odklonil sa od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/57/2020 a zároveň namietala, že potom je následný záver konajúceho súdu v rozhodnutí o veci samej nepreskúmateľný a v rozpore so svojím predchádzajúcim záverom, čím nesprávnym procesným postupom znemožnili žalobkyňu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k zmene strany sporu (a s tým spojenou aktívnou vecnou legitímáciou) nemôže obstáť.

3.3. Žalobkyňa citovala § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka s tým, že právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením má za účel zabezpečiť spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu nebolo umožnené sa s ním oboznámiť. Subjekt realizujúci právny úkon (odosielateľ) má mať však na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky. Žalobkyňa konštatovala, že nerozumie dôvodom, pre ktoré odvolací súd neuznal poštový podací hárkok ako relevantný dôkaz o tom, že právny predchodca žalobkyne žalovanému doručoval písomnosť a v tejto súvislosti opätovne poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod R 4/2021, uznesenie sp. zn. 4Cdo/90/2023, uznesenie sp. zn. 2 Sžf 8/2009 a uznesenie sp. zn. 5Obdo/2/2017. Žalobkyňa zastávala názor, že odvolací súd rozhodol v priamom rozpore s judikátom dovolacieho súdu (ako aj inými predchádzajúcimi rozhodnutiami dovolacieho súdu v tejto otázke), pričom svoj odklon od ustálenej rozhodovacej praxe riadnym spôsobom neodôvodnil a bez reálneho odôvodnenia neakceptoval podací poštový hárkok, ako dôkaz žalobkyne o doručení písomnosti do dispozičnej sféry žalovaného. Podľa názoru žalobkyne je zjavné, že súdna prax v zásade konštantne akceptuje podací hárkok ako relevantný dôkaz preukazujúci doručenie zásielky do dispozičnej sféry adresáta, či už sa jedná o doručovanie v režime verejného práva alebo súkromného práva. Konštatovala, že z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 OZ vyplýva, že právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením má za účel zabezpečiť

spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu nebolo umožnené sa s ním oboznámiť. Subjekt realizujúci právny úkon (odosielateľ) má mať však na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky. Správnosť týchto interpretačných prístupov najvyššej súdnej inštalácie majú potvrdzovať aj rozhodnutia súdov nižšej inštalácie, napr. uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 17CoCsp/15/2021 z 28. októbra 2021, uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 13CoCsp/43/2020 z 18. mája 2021 a rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9CoCsp/9/2021 z 22. apríla 2021. Záverom uviedla, že v prípade, ak by odvolací súd správne došiel k záveru, že podací hárok je dostatočný dôkaz o doručení písomnosti do dispozičnej sféry žalovaného musel by dôjsť taktiež k logickému záveru aj v prípade splnenia podmienok vyplývajúcich z ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a podmienok vyplývajúcich z ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, a teda i k záveru, že žalobkyňa je aktívne legitimovaná v danom spore a to rovnako ako k danému záveru došiel vo svojom rozhodnutí súd prvej inštalácie.

3.4. Dovolateľka uzavrela, že vada zmätočnosti (§ 420 písm. f) CSP) spočíva v tom, že odvolací súd odôvodnil svoj zmeňujúci rozsudok zmätočne, nekonzistentne a nepredvídateľne, nakoľko jeho právne závery v odôvodnení sú v rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry, ako aj právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít a iných krajských súdov, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Uviedla, že nerozumie dôvodom, pre ktoré odvolací súd neuznal poštový podací hárok (v kombinácii so zmluvnými stranami dohodnutou fikciou doručenia zásielok) ako relevantný dôkaz o tom, že právny predchodca žalobkyne žalovanému doručoval písomnosť. Odvolací súd bez reálneho odôvodnenia neakceptoval poštový podací hárok ako dôkaz o doručení písomnosti do dispozičnej sféry žalovaného a zároveň neuviedol dôvody, pre ktoré tento dôkaz vyhodnotil spôsobom, že žalobkyňa doručenie do dispozičnej sféry nepreukázala. Navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu zopakoval, že považuje za neprijateľný doručený podací hárok, ktorý sám osebe nemá vypovedaciu hodnotu, keď nie je známe, čo presne bolo žalovanému cez predmetný podací hárok zaslané.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za

účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

9. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

10. Dovolateľka vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala zmätočné, nekonzistentné a nepredvídateľné odôvodnenie napadnutého rozsudku, nakoľko právne závery odvolacieho súdu sú v extrémnom rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry, ako aj právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Jedná sa o nepredvídateľné a nepreskúmateľné rozhodnutie, ktoré len zdanlivo (ak vôbec) poskytuje odpoveď na základnú otázku konania ohľadom preukázania doručovania do dispozičnej sféry adresáta prostredníctvom podacieho hárku, resp. doručovania ako takého.

11. Dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), teda takého práva strany sporu na odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces i práva na súdnu ochranu. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. III. ÚS 44/2022) uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávanych prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Základné právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj účastníka konania (strany sporu) zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania (strana sporu) uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (m. m. IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

13. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti (denegatio iustitiae), keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

14. Judikatúrou konkretizovaný obsah práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) je veľmi pestrý. Procesné elementy tohto práva zdôrazňujú „stanovený postup“, teda dodržanie procesných pravidiel v konaní ako celku pred všeobecným súdom. Nezávislosť jeho rozhodovania sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Jedným z takýchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na riadny proces, vylučujúcim svojvoľu pri rozhodovaní, je i povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2, ods. 3 CSP. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, kedy sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, alebo ignorujú kogentnú normu, či popierajú všeobecne akceptované chápanie dotknutého právneho inštitútu, treba také rozhodnutie považovať za stojace v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy, ako i čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

16. V prejednávanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil nepreskúmateľnosť, nepredvídateľnosť či arbitrárnosť (ktorú žalobkyňa naznačuje) predmetného rozhodnutia napadnutého dovolaním. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

17. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutia v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj

zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sú zrejmé podstatné skutkové tvrdenia žalobkyne, ako aj opis dôkaznej situácie v konaní, odkaz na právnu úpravu ako aj jej aplikácia na zistený skutkový stav.

17.1. Odvolací súd podrobne ozrejmil skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, zhrnul odvolacie námietky žalovaného, vysvetlil, akým spôsobom skutkové tvrdenia a argumenty strán sporu posúdil a aké právne normy aplikoval na zistený skutkový stav. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, akým spôsobom boli vyhodnotené zákonné predpoklady platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi žalobkyňou a Poštovou bankou, a. s. a z toho vyplývajúci nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne. Odvolací súd uvažoval v tom zmysle, že nepostačuje len akékoľvek odoslanie zásielky, ako to vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/36/2020, keďže rozhodujúce je objektívne hľadisko, teda možnosť adresáta reálne sa oboznámiť s obsahom vôle veriteľa. Až vtedy môžu nastať právne účinky prejavenej vôle. Odvolací súd princíp doručovania právnych úkonov ako podmienku ich účinnosti kvalifikoval tak, že táto vyplýva nielen z § 45 OZ, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Mal za neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Náležite poukázal na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil, ale v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd považoval za primerané, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.

17.2. Odvolací súd vyhodnotil podací hárok ako dôkaz o doručení zásielky do dispozičnej sféry tak, že poštový podací hárok resp. výpis z informačného systému pošty, nie je dôkaz o doručení výzvy žalovanému pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru, na základe ktorého by bolo jednoznačné, že výzva sa dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Žalobkyňa napadá tento záver odvolacieho súdu, následne argumentuje tým, že podací hárok preukazuje doručovanie do dispozičnej sféry adresáta, pričom je potrebné rozlišovať preukázanie doručovania - teda podanie zásielky na poštovú prepravu a samotné doručenie zásielky resp. dôjdenie do dispozičnej sféry adresáta. Žalobkyňa nezdôvodnila ako preukazuje podací hárok doručenie (nielen doručovanie) do dispozičnej sféry adresáta hmotnoprávneho úkonu podľa § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

17.3. Odvolací súd záverom konštatoval, že zmluva o postúpení pohľadávok je podľa § 39 OZ v spojení s § 17 ZoSÚ, § 92 ods. 8 zákona o bankách neplatná, preto žalobkyňa nevstúpila do právneho postavenia pôvodného veriteľa zo zmluvy o úvere a jej aktívna vecná legitímácia v konaní nie je daná. Na uvedený záver nemá vplyv rozhodnutie súdu o pripustení žalobkyne do konania na miesto pôvodného veriteľa (žalobcu) podľa § 80 CSP na základe predloženej zmluvy o postúpení, keď súd prvej inštancie správne uviedol, že svojou povahou ide o procesný inštitút vychádzajúci len z formálne dokladovaných skutočností, ktorých platnosť z hľadiska hmotného práva je skúmaná až v konaní vo veci samej. Rozsah skutkových zistení a právneho posúdenia súdu pri rozhodovaní o vstupe ďalšieho subjektu do konania sa viaže len na skúmanie podmienok konania (§161 CSP), pokiaľ ide o subjekty sporu, hodnotenie právnej a procesnej subjektivity, nie však k vecnej legitímácii, a tomu, či z hmotnoprávneho hľadiska existuje taký prejav vôle, s ktorým zákonná úprava spája účinky prevodu, resp. prechodu práv a povinností, ktoré sú predmetom súdneho sporu. Ak nie sú zrejmé zjavné nedostatky právneho úkonu, na základe ktorého žalobca takýto procesný úkon učinil, ani neexistujú prekážky konania, súd návrhu vyhovie. Vyhodnotenie aktívnej vecnej legitímácie teda toho, či tvrdené právo veriteľa naozaj existuje, je už otázkou právneho posúdenia súdom vzťahujúce sa k meritornému rozhodnutiu vo veci samej. Vyhodnotenie splnenia predpokladov pre procesnú zmenu sporovej strany, sa skúma z procesného hľadiska, či prejav vôle je spôsobilý vyvolať účinky sledované zákonom v zmysle prevodu alebo

prechodu práva na iného. Konanie a rozhodovanie vo veci samej, v ktorom štádiu skúma otázku skutočnej existencie práva veriteľa je až výsledkom vykonaného dokazovania predchádzajúceho meritórnemu rozhodnutiu súdu. Samotné rozhodovanie v štádiu procesného úkonu - rozhodnutia o zmene sporovej strany v žiadnom smere neprejudikuje rozhodnutie súdu vo veci samej.

18. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo a je zrejmé, ako a z akých dôvodov meritórne (rozsudkom) vo veci samej rozhodol. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 CSP týkajúceho sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ nesúhlasí so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Z obsahu dovolania je celkom zrejmé, že žalobkyňa sa svojou argumentáciou existencie vady zmätočnosti snaží spochybniť aj právne posúdenie sporu odvolacím súdom (rovnaké námietky uvádza aj pri nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 CSP), ktorá však aj v prípade jej opodstatnenosti by mala za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (k tomu pozri aj R 24/2017, 9Cdo/248/2021, 9Cdo/265/2021).

20. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania v danej veci aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania).

21. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 CSP má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

22. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolateľ povinný konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Žalobkyňa v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, či „doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ“. Takto formulovaná otázka sama v sebe obsahuje istú vnútornú rozpornosť, pretože jej prvá časť, ktorú možno nazvať hypotetickým predpokladom, konštatuje preukázanú skutočnosť (doručenie preukázané podacím hárkom), ktorá však vôbec nekorešponduje skutočnostiam preukázaným v konaní tak, ako ich zistil odvolací súd. Z obsahu dovolania však možno ustáliť to, že žalobkyňa sa nestotožňuje s právnymi závermi odvolacieho súdu ohľadne preukázania doručenia výzvy na plnenie žalovaného, nakoľko v dovolaní tvrdí, že doručenie výzvy preukázala poštovým podacím hárkom, z čoho možno vyvodíť jej nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu, že podací hárok nepreukazuje doručenie výzvy, teda nepreukazuje skutočnosť, že sa

výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Podľa názoru žalobkyne sa mal odvolací súd odkloniť od právnych záverov vyslovených v rozhodnutiach dovolacieho súdu R 4/2021, 5Cdo/129/2010, 4Cdo/90/2023, 1ObdoV/63/2005, 2Sžf/8/2009, 5Obdo/2/2017 a rozhodnutia ústavného súdu I. ÚS 174/09.

23. Rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 4/2021 bolo pôvodne najvyšším súdom vydané v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5Cdo/36/2020. V tomto rozhodnutí dovolací súd konštatoval, že jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. je okrem písomnej výzvy banky aj omeškanie klienta trvajúce nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní, čo i len s časťou dlhu, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne, inak je postúpenie pohľadávky postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu v zmysle § 39 OZ pre rozpor so zákonom. V otázke doručovania výziev pri zosplatnení úveru dovolací súd zaujal jednoznačný názor, že „konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 OZ si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 OZ vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchýlnu dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhyba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nebanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.“ Za podstatné považoval, aby adresát mal možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle odosielateľa, teda aby sa tento prejav vôle dostal do jeho dispozičnej sféry, pričom povinnosťou odosielateľa je preukázať doručenie prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta (teda nie je nutné preukazovať doručenie priamo do vlastných rúk adresáta). Preukázanie takto definovaného účinného doručenia však nie je možné zamieňať s preukázaním odoslania prejavu vôle. Práve z tejto názorovej línie vychádzal aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí, správne ich interpretoval a aplikoval na prejednávánú vec; tieto závery dovolacieho súdu sú v priamom protiklade s tvrdeniami žalobkyne v dovolaní.

24. Rovnako ani v rozhodnutiach najvyššieho súdu (5Cdo/129/2010, 1ObdoV/63/2005), dovolací súd nevyslovil také právne posúdenie vecí, ktoré by mohlo akokoľvek spochybniť právne závery vyslovené odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd sa v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/129/2010 zaoberal otázkou účinného doručenia vyhlásenia o zabezpečení bytovej náhrady nájomcovi a v tejto súvislosti konštatoval potrebu objektívnej možnosti nájomcu sa s týmto vyhlásením oboznámiť, avšak bez nutnosti túto objektívnu možnosť aj skutočne využiť. Predmetom rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1ObdoV/63/2005 bola zase otázka, či pri doručovaní pozvánky na valné zhromaždenie boli dodržané podmienky § 129 ods. 1 Obchodného zákonníka a rovnako aj podmienky upravené v spoločenskej zmluve. Čo sa týka rozhodnutí sp. zn. 2Sžf/8/2009, 5Obdo/2/2017 a I. ÚS 174/09, v nich bola riešená otázka odoslania podania, a nie jeho doručenia, preto odkaz dovolateľky na uvedené rozhodnutia je bez právnej relevancie z hľadiska ňou tvrdného odklonu.

25. Dovolací súd záverom opakovane uvádza, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne

posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu prax súdov v civilnom konaní. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania a pokiaľ dovolateľ uplatňuje dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, mal by v dovolaní uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v tomto ustanovení je naplnený a prečo. Dovolateľ je povinný jasne a zrozumiteľne vymedziť relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uviesť, v čom sa odvolací súd odchýlil od tejto relevantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prejednávanej veci však žalobkyňa takto nepostupovala a odlišnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej by sa mal odvolací súd odchýliť, nevymedzila. Rozhodnutia dovolacieho súdu, o ktoré žalobkyňa opiera dôvodnosť dovolania, žiadnym spôsobom nenapĺňajú definíčné znaky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pretože v nich dovolací súd nevyslovil také právne závery, od ktorých by sa v prejednávanej veci odvolací súd odchýlil. Dovolací dôvod uplatňovaný podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP preto nie je prípustný, pretože neexistuje dovolateľom tvrdený rozpor záverov odvolacieho súdu s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Dovolací súd opakovane uvádza, že žalobkyňa v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie vecí odvolacím súdom v otázke, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ. Odvolací súd však bol názoru, že doručenie výzvy - upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ nemal za preukázané. Ako už bolo vyššie uvedené, dovolateľkou formulovaná právna otázka obsahuje vnútornú rozpornosť, pretože jej prvá časť, ktorú možno nazvať hypotetickým predpokladom, tvrdí preukázanú skutočnosť (doručenie preukázané podacím hárkom), ktorá však vôbec nekorešponduje skutočnostiam preukázaným v tomto konaní tak, ako ich zistil odvolací súd.

26. Dovolací súd ešte v súvislosti s možnými úvahami o existencii tzv. ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 71/2018) upriamuje pozornosť na skutočnosť, že v skutkovo a právne obdobných veciach sa predmetnou otázkou dovolací súd zaoberal v celej plejáde vzájomne, na seba nadväzujúcich rozhodnutiach: sp. zn. 5Cdo/133/2023, 1Cdo/68/2023, 3Cdo/39/2023, 2Cdo/182/2022, 9Cdo/295/2021, 7Cdo/70/2023, 4Cdo/186/2024 v dôsledku čoho je možné v nich vyslovené právne názory považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Vec prejednávajúci senát sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi vyslovenými v týchto rozhodnutiach a v okolnostiach posudzovanej veci na ne v celosti poukazuje. Na margo dovolateľkou preferovaného uznesenia sp. zn. 4Cdo/90/2023 z 29. novembra 2023, podľa ktorého „právny názor odvolacieho súdu, že žalobkyňa nepreukázala, že predmetné výzvy žalovanému doručila, keď neakceptoval podacie hárky o ich podaní na poštovú prepravu na adresu žalovaného, ktorými žalobkyňa doručovanie výziev preukazovala, nie je správny“ dovolací súd, teraz už v kontexte vyššie menovanej recentnej judikatúry najvyššieho súdu uvádza, že povinnosť predložiť vec veľkému senátu (§ 48 CSP) nevzniká, ak senát, nasledujúc ustálenú rozhodovaciu činnosť dovolacieho súdu sa dostáva do rozporu s iným, ojedinele vysloveným právnym názorom, hoci aj v rozhodnutí toho istého senátu. Z citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu (5Cdo/133/2023, 1Cdo/68/2023, 3Cdo/39/2023, 2Cdo/182/2022, 9Cdo/295/2021, 7Cdo/70/2023, 4Cdo/186/2024) vo vzťahu k preskúmvanej veci vyplýva, že otázkami nastolenými dovolateľkou v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 432 ods. 1 CSP sa dovolací súd zaoberal a zaujal k nim jednotné stanovisko (rozhodovacia prax dovolacieho súdu už viacej nie je rozdielna). Vec prejednávajúci senát najvyššieho súdu tak zdieľa názor súladný s absolútne väčšinovým názorom praxe dovolacieho súdu, že predloženie samotného podacieho hárku samo o sebe ešte nedokazuje, že došlo k dôjeniu zásielky - výzvy a oznámenia aj do dispozičnej sféry žalovaného na adresu uvedenú v zmluve o úvere, t. j. nepreukazuje, aký bol osud zásielky po jej odovzdaní na pošte. Aj keď na doručovanie zásielky prostredníctvom poštového doručovateľa nemá odosielateľ vplyv a dosah, ustanovenie § 45 ods. 1 OZ jednoznačne vyžaduje, aby prejav vôle došiel adresátovi - neprítomnej osobe. Nestačí teda v spore preukázať podanie zásielky na pošte, ale aj to, že pošta zabezpečila dôjenie zásielky do dispozičnej sféry žalovaného ako adresáta, čím mu bola vytvorená objektívna možnosť oboznámiť sa s ňou a s jej obsahom.

27. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania v danej veci z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP aj v otázke: „či je súd viazaný svojím procesným rozhodnutím o zmene žalobcu - a teda či je súd oprávnený rozhodnúť o zmene žalobcu (kedy musí mať za preukázanú aktívnu vecnú legitimáciu) a

následne za nezmeneného skutkového a právneho stavu v rozhodnutí vo veci samej zmeniť svoje pôvodné právne posúdenie a žalobu zamietnuť z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu (ako nástupníckeho subjektu po pôvodnom žalobcovi), alebo je súd svojím právnym záverom o platnosti postúpenia pohľadávky (pretavenom do rozhodnutia o zmene žalobcu) viazaný.“ V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/57/2020 a vyslovila názor, že ak konajúci súd pripustil zmenu na strane žalobkyne nemohol žalobu zamietnuť pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobkyne.

27.1. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/57/2020, akcentujúc rozdielnosť úprav rozhodovania o návrhoch na zmeny v okruhu účastníkov konania (dnes strán sporu) podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a Civilného sporového poriadku, uvažoval tak, že kým podmienkou pozitívneho rozhodnutia o zmene podľa § 92 ods. 2 a 3 OSP bolo preukázanie nástupu právnej skutočnosti spôsobilej privodiť prevod alebo prechod práva či povinnosti, predstavujúcich predmet sporu, z pôvodného účastníka konania na inú osobu - podmienkou vyhovieť návrhu na zmenu strany sporu podľa § 80 ods. 1 a 2 CSP je preukázanie prevodu alebo prechodu práva (nielen, že k nemu malo dôjsť, ale že k nemu skutočne došlo). Doplnil, že cit.: „Práve takáto zmena právnej úpravy spôsobuje, že súd sa má k otázke nadobudnutia práva alebo povinnosti, o ktoré v konaní ide, subjektom ešte len majúcim do konania vstúpiť, vyjadriť už v rozhodnutí o zmene a konečnému rozhodnutiu tak nový civilný sporový kódex zveruje prakticky len posúdenie otázky existencie žalovaného práva, resp. povinnosti u pôvodného žalobcu, resp. žalovaného (pokiaľ sa návrhu na zmenu nevyhoví), resp. podržania si žalobcom či žalovaným práva, resp. povinnosti aj k času rozhodovania vo veci samej (pokiaľ sa naopak návrhu na zmenu vyhoví)“. Senát 4C sa s právnym názorom prezentovaným v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/57/2020 nestotožnil a postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

28. Veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal uznesenie z 5. augusta 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2024, publikované pod č. R 36/2025 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 5/2025, ktorého právna veta znie: „Súd nie je pri rozhodovaní vo veci samej z hľadiska posúdenia aktívnej vecnej legitímácie viazaný svojím procesným rozhodnutím o zmene žalobcu (§ 80 ods. 2 CSP). V odôvodnení svojho rozhodnutia vyslovil názor, že „pri rozhodovaní o zmene subjektu podľa § 80 ods. 1 a 2 CSP súd skúma, či v danom prípade ide o takú právnu skutočnosť, ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností (teda či nejde o takú právnu skutočnosť, ktorá podľa právnych predpisov nemôže mať za následok prevod alebo prechod práv alebo povinností), či skutočne nastala (teda napr. že zmluva o postúpení pohľadávky bola skutočne uzavretá) a či je v konkrétnom prípade spôsobilá mať za následok prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná. Otázkou, či tvrdené právo (povinnosť), ktoré malo byť prevedené alebo malo prejsť na iného, tu naozaj je alebo či skutočne bolo prevedené, sa súd nezaoberá, lebo sa týka už posúdenia veci samej, ku ktorému sa vyjadruje len v rozhodnutí o veci samej. Inými slovami, otázku vecnej legitímácie posudzuje súd až v rozhodnutí o veci samej na základe riadne vykonaného dokazovania a právneho posúdenia vecí“.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že pri riešení dovolateľkou nastolenej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nedošlo odvolacím súdom k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, resp. k odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

30. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

31. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.